СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XL. Ч. 268. Джерзи Ситі, Н. Дж., середа, 16 листопада 1932. VOL. XL. No. 268. Jersey City, N. J., Wednesday, November 16, 1932. THREE CENTS.

РУЗВЕЛТ МАТИМЕ НАРАДИ З ГУВЕРОМ У СПРАВІ ВОЄННИХ ДОВГІВ

ОЛБАНІ. — Ґовернор Рузвелт відповів на запросини президента Гувера, що годиться прибути до Вашингтону й поговорити в справі становища Америки щодо воєнних довгів, які европейські держави повинні сплатити.

Та Рузвелт зазначив, що бажав би, щоби та розмова мала „неформальний і особистий" характер. Він дав теж до пізнання, що не може перебирати відповідальности за справи, які вирішувала Гуверова адміністрація. Але готов допомогти Гуверови розвязати це важке питання в той спосіб, що, вислухавши опінію президента, предложить її демократичним конгресовим провідникам, з якими матиме незабаром наради.

Рузвелт перестудився і як тільки подужає, відвідає президента у Вашингтоні.

ГУВЕР ЗАДОВОЛЕНИЙ.

З ЗАЛІЗНИЦІ В ДОРОЗІ ДО ВАШИНГТОНУ: — Президентови Гуверови доручено в поїзді відповідь ґовернора Рузвелта в справі спільної конференції. Кажуть, що президент був з неї вдоволений.

ПРОТИ ЗНЕСЕННЯ ДОВГІВ.

ВАШИНГТОН. — Заповідають на найближчій сесії конгресу завзяту боротьбу в справі воєнних довгів. Провід вестиме правдоподібно сенатор Бора. Багато сенаторів і конгресменів уже висказали своє обурення супроти наступу европейських держав на державну скарбницю і відмови платити довги. Кажуть, що це европейські держави змовилися більше не сплачувати Америці довгів.

ПОВИННІ СПЛАТИТИ АМЕРИЦІ $11,229,968,706.

ВАШИНГТОН. — Департамент скарбу подає, що европейські держави довгують Злученим Державам $11,229,968,706. Найбільшими довжниками є Велика Британія $4,398,000,000, Франція $3,863,650,000, Італія $2,004,900,000 і Бельгія $400,680,000.

ЧИСЛИТИСЯ ТІЛЬКИ З ФАКТАМИ, ДОРАДЖУЄ ҐРІН.

НЮ ЙОРК. — Вилієм Ґрін, президент Американської Федерації Праці, заявляє, що справа воєнних довгів буде предметом нарад конвенції Федерації. Він каже, що, рішаючи цю проблему, треба руководитися тільки фактами, а залишити на боці всякі політичні чи партійні розумування. Тому треба ті довги зменшити, якщо факти будуть указувати, що тим робом буде можна піднести торговлю і допомогти ліквідації безробіття.

Ґрін числиться з тим, що зимою матимемо ще 11,000,000 безробітних.

ЧЕСНІСТЬ ВИМАГАЄ ЗНЕСЕННЯ ПРОҐІБІЦІЇ.

ВАШИНГТОН. — Сенатор Есгерст з Арізони є за те, щоби демократична партія чесно виповнювала свої зобовязання і приступила негайно до знесення проґібіції, взиваючи до цього своїх заступників у конгресі. Він каже, що стейт Арізона був сухим, а тепер став мокрим. Сам нарід дав йому мандат дбати про те, щоби проґібіція була негайно знесена.

БРОВАРНИКИ ГОТУЮТЬСЯ.

НЮ ЙОРК. — Нюйорські броварники заявили, що як тільки буде знесений акт Волстеда, вони готові продукувати річно 4,000,000 бочілок доброго пива, а броварники зі стейту Ню Джерзі — 1,000,000 бочілок.

ЗВІЛЬНЯЮТЬ ВІД КАРИ ТИХ, ЩО НАРУШИЛИ ПРОҐІБІЦІЮ.

САКРАМЕНТО (Каліфорнія). — Ґовернор Джеймс Ролф мол. заявив, що звільнить з вязниці коло 1,000 осіб, покараних за нарушення проґібіційних законів. Зробить це тому, що нарід заявився при голосуванню величезною більшістю за знесення проґібіції.

ДОПУСТЯТЬ „ПОХОДИ ГОЛОДУЮЧИХ" ДО ВАШИНГТОНУ.

ВАШИНГТОН. — Місцева влада подає, що допустить до столиці „походи голодуючих", але заявляє, що учасники тих походів мають самі подбати про помешкання і харчі.

НОВИЙ ЛЕТУНСЬКИЙ РЕКОРД.

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС. — Летун Роско Тurнер перелетів простір з Ню Йорку до Лос Енджелес на протязі 12 годин і 33 мінут. Це є новий летунський рекорд. Він каже, що це буде незабаром звичайним явищем, що людина буде могла снідати в Ню Йорку, над Атлантійським океаном, а вечеряти того самого дня над Тихим океаном.

НОВИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ КРУЖЛЯК.

ФИЛАДЕЛФІЯ. — Спустили на воду новозбудований кружляк у поємности 10,000 тон. Це є девятий того роду воєнний корабель, а всіх їх мають побудувати 18, з яких 7 уже будуються.

ФОН ПАПЕН ЗАКРІПЛЮЄТЬСЯ ПРИ ВЛАДІ.

Остаточно виявилося, що в новому німецькому парляменті не буде такої більшости, яка моглаб повалити уряд фон Папена й перебрати на себе владу. Тому уряд фон Папена тепер почувається дуже сильним і довготревалим. Сам фон Папен їздить по ріжних містах Німеччини, а особливо півдня, де виступає з публичними промовами, стараючися здобути свому урядови симпатію й піддержку населення.

РЕГАБІЛІТАЦІЯ ВАЛЬДЕМАРАСА.

У Ковні відбувся карний процес проти бувшого литовського премієра Вальдемараса. Свідки зізнали, що в початках литовської державности панував великий хаос у фінансах Литви. Через нездарність тодішнього міністра фінансів пропала внаслідок девальвації 100-міліонова позичка, яку Литва затягнула в Німеччині. І саме Вальдемарас був одним з цих литовських політиків, який вратував частину цеї позички, вимінюючи німецькі марки на данські корони, за що політичні противники поставили його тепер перед суд.

Трибунал після триґодинної наради звільнив Вальдемараса. Публика обкидала його цвітами, а опісля на руках винесла його з судової салі.

ЖАХЛИВІ НАСЛІДКИ СТРІЛЯННЯ НА ВІВАТ.

Підчас забави, влаштованої в одного господаря в селі Гринявка, біля Теребовлі, один з підхмелених парубків почав стріляти з кріса „на віват". Куля влетіла крізь вікно до хати та смертельно зранила 3 особи. Дві зараз померли, третя бореться зі смертю. Перестрашений такими наслідками стріляниня, власник кріса відобрав його від парубка й сам застрілився. Кілька хвилин опісля про помочи тогож кріса застрілився і той парубок, що так нещасливо стріляв „на віват".

ЧИМ МОЖЕ ПОЧВАНИТИСЯ ВІДЕНЬ.

Відень може почванитися не лише тим, що є такою величанською столицею такої невеличкої держави; не лише своєю красою, культурою та історичними памятниками, але й тим, що він узяв своєрідний рекорд: у ньому є 30 тисяч жебраків, які живуть виключно з милостині може ще й нині гордих, але вже небогатих Віденців.

СТАРИЙ ЛЮБОДІЙ.

У Львові відбулася розправа проти 45-літнього, вже сивого д-ра Парнеса, якому закидували ріжні грошеві обманства, дальше те, що використував тілесно ріжні жінки та що через нього повісилася в йогож мешканню служниця Кардашівна, яку теж підсудний використував та звів на манівці. Старого любодія засудив суд на 3 місяці арешту.

ВБИВСТВО.

На подвіря господаря Михайлушки в Манастирі (пов. Перемишль) прийшов якийсь невідомий чоловік. Коли парубок Іван Король спитав незнайомого, за чим він прийшов, той вистрілив двічі з револьвера та вбив парубка на місці. Поліція веде слідство.

ЗНОВ ЗАГАДОЧНЕ ВБИВСТВО.

Полісмен Кенеді у Бруклині знайшов на дорозі здовж берега заливу, де звичайно виладовують пачковану морем горівку, тіло будівельного контрактора Константина Кісела. Кісел мав 5 ран у голові від стрілів, але ще дихав. Відставлений до шпиталю, він помер, не відзискавши памяти. Поліція не може здогадатися, хто його вбив.

ПАМЯТНИК ПЕРШОМУ, ЩО ВПАВ У СВІТОВІЙ ВІЙНІ.

В Берліні устійнили, що вже в день виповідження Німеччиною війни, 2-го серпня 1914 р., поляг був і на західній і на східній німецькій границі перший німецький вояк. На заході був це ляйтнант Альберт Маєр, на сході стрілець Павло Ґрун. Тепер німецькі компетентні чинники стараються устійнити, хто швидше поляг з тих двох німецьких вояків, і тому з них, хто перший взагалі поляг у світовій війні за свою батьківщину, побудують величавий памятник, який сотки літ промовлятиме до душ молодих німецьких поколінь.

НІМЦІ РОЗБИВАЮТЬ АТОМ І ПЛАКСИВІ ПОЕЗІЇ РІЖНИХ ПОЕТІВ.

Німецькі вчені, як подають телеграми, при помочі могутньої електричної напруги розбили атом на части. Донедавна вчені казали, що атом це найменша неподільна частинка первня (як залізо, золото, срібло), але новітні вчені, між ними проф. Роберт Миликан з Каліфорнії, ту теорію збили. А тепер німецькі вчені на ділі доказали нову правду. З упадком старої науки потерпить і поезія. Скільки то ріжних плаксивих поетів, між ними і наших, у своїх творах плакали і нарікали, що вони лише „атоми" у всесвіті! По правді, вони не були атомами, але якби навіть були, то ще нема чого плакати, коли їх можна розбити на міліони частинок. Навпаки, люди іноді радіиб, якби неодного „атома-шкрабала" розбили Німці на міліони...

САМОГУБСТВО НАСЛІДКОМ ДОКОРІВ СОВІСТИ.

Підчас облави на тайні горальні у Свидові, пов. Броди, поліція вжила пальної зброї, наслідком чого згинув селянин Павло Савицький. У збройній сутичці з селянами брав участь скарбовий урядник Францішок Залозець, який був переконаний, що Савицький згинув від його кулі. Це переконання так гризло його совість, що Залозець вистрілив собі двічі з револьвера в груди. Перевезений до львівського шпиталю, помер.

ТРУП ДИТИНИ В ЛІСІ.

В лісі біля Вишенки (пов. Городок Яг.) знайшли припадково закопане немовля. Поліція ствердила, що це 24-літня Паранька Ярочко з Вишенки закопала свою нешлюбну дитину. Жорстока мати призналася до вчинку й її передали городському судови в Янові.

ЕКЗЕКУЦІЙНІ КЛОПОТИ КАТА.

В часі неприсутности польського ката у Варшаві, що виїхав на провінцію виконувати свій обовязок, прийшов до його мешкання екзекутор списав за довги всі меблі.

ЧУЖОМОВНА ПРЕСА В КАНАДІ.

Домініяльне Статистичне Бюро в Оттаві подає, що в Канаді виходять сорок три чужомовні часописи, значить такі, що видаються не в анґлійській мові. 17 з них друкується у Виніпеґу. Денників є девять, з них 3 жидівські, два японські й один фінський.

Жидів та Японців у Канаді є далеко менше ніж Українців, а в них є по три, і по два денники, не вчисляючи тижневих і інших періодичних видавництв. В Українців, що рахуються щодо числа третьою народністю, нема не тільки ні одного денника, але й тижневики не є забезпечені перед фінансовими клопотами.

ЗРІСТ РЕЛІҐІЙНИХ НАСТРОЇВ.

В Радянщині зазначується щораз більший зріст реліґійних настроїв. „Безбожник", орган радянських атеїстів, повідомляє, що селяни підмосковських сіл ходили по полях з церковними процесіями в часі жнив. Тойсам часопис повідомляє, що одна німецька кольонія на Кавказі удержує церкву і пастора та виховує діти в реліґійному дусі. Безбожницький орган усіми тими прявами дуже занепокоєний.

ПОЛЬСЬКІ СЕЛЯНИ ЗАКОЛОЛИ ЕКЗЕКУЦІЙНОГО КОНТРОЛЬОРА.

У Дэялдові, на Поморю, помер Чеслав Блотніцький родом із Перемишля. Блотніцького, як податкового контрольора, вислали були, щоби припильнував діяльність службових секвестраторів. Ці функціонарі стрінулися зі спротивом польських селян. Вони теж кинулися з вилами на Блотніцького. Поколений та окровавлений впав на землю. Його перевезли до Дзялдова, та він там небаром помер.

АПЕЛЬ ДО ЛЬВІВСЬКОЇ КУРАТОРІЇ.

Пишуть до львівського „Діла": У народних школах в Конюхові і Колодниці, повіт Стрий, в яких нема ані одної дитини латинського обряду, приневолюють учителі наші діти відмовляти молитви перед і по науці в польській мові, уложені римо-кат. епископатом. Хоч місцевий парох о. К. Петрушевич проти того протестує, учителі роблять далі своє, чим викликують серед селян велике негодування і розяреення. Можеб Кураторія нарешті щось у цій справі зарядила і не доводила людей до крайности?

ЯК ПОЛЬСЬКА ПРЕСА ЗЛОВИЛА ПІДПАЛЯЧІВ У ЯВОРОВІ.

З ч. 10080 „Ґазети Поранної" довідаємо, що з Яворова, що сгрічниників дивних пожеж недавніх днів у Яворові є „студент VIII гімн. кл. зі Львова та два молодці з Яворова". Зовсім між арештованих тільки одинокий Вол. Куманець і учнем VIII гімн. кл. зі Львова. Його справді заарештовано 4. жовтня і привезено до Яворова до маґістратської темниці. Та вже 5. жовтня його випущено на волю через брак всякої основи на арештування. Краківський „Курерок" і решта польської преси вже вигукують: „Учень гімназії українського подпалячем". Поліція веде дальше слідство у справі згаданих пожеж.

ВИКРИВАЮТЬ ФРАНЦУСЬКІ ВОЄННІ ПЛЯНИ

ВСЯ ВОЄННА СИЛА ФРАНЦІЇ ЗБУДОВАНА ДЛЯ НАПАДУ НА СВОЇХ СУСІДІВ.

КЕЛЬН (Німеччина). — Широко відомий в Европі тижневик „Кельнише Ілюстрірте Цайтунг" у спеціяльнім виданню подає широкі інформації про французькі збройні сили та про французькі воєнні пляни. Інформації оперті на точних даних, зібраних і розроблених ріжними німецькими спеціялістами. Газета подає, що французькі воєнні сили значно більші від тих, які час від часу подає відомости Франція.

Крім того Франція, як ні одна держава в світі, дуже зручно закриває свої витрати на воєнні сили та на підготовку до війни. Всі воєнні пляни Франції зроблені так, щоби вона могла кождої хвилини напасти на своїх сусідів, як напр. на Німеччину та Італію. Французька воєнна фльота розбудована до таких розмірів, що вона може одночасно напасти на німецькі й на італійські береги.

Останні маневри французької армії показали, що вся воєнна підготовка Франції ведеться в напрямі не оборони своїх кордонів, а в напрямі нападів на сусідні держави. Системою спеціяльних договорів з ріжними державами в Европі Франція обвела своїх сусідів сіткою ворожих їм армій, готових кождого часу ділати разом з Францією. Отже німецькі спеціялісти твердять, що Франція готується до дальшої заборчої акції. Останніх пятьдесять років Франція всю свою увагу звернула на плекання мілітаризму та воєнної доктрини, тому мав рацію відомий французький дипльомат Камбон, коли він заявив, що „в армії лежить душа Франції".

Тому всі французькі пляни по обеззброєнню держав стараються лише далі змінити воєнну перевагу Франції в Европі над іншими державами. Французькі політики й преса стараються доказати, що німецькі відомости не відповідають дійсности. В усякому разі опубліковані Німцями дані викликали сензацію в Европі й занепокоєння у Франції.

ФІНАНСОВЕ СВІТОВЕ НАПРУЖЕННЯ ПРОХОДИТЬ.

БАЗЕЛЬ (Швайцарія). — Неофіційне засідання директорів Міжнародного Банку, основаного Лігою Націй для міжнародніх розрахунків, відбулося минулої неділі. Директори прийшли до висновку, що з огляду на стабілізацію політичних відносин у Франції та Німеччині й на закінчення виборів у Злучених Державах та на опублікування плянів інтернаціонального обмеження зброєння відносини на світовому фінансовому ринку значно покращали. Отже треба вважати, що це є один з важливих показчиків повороту на ліпше в світовому економічно-фінансовому життю.

ДЕСЯТЬ ТИСЯЧ ПОВСТАНЦІВ ПІДДАЛИСЯ ЯПОНЦЯМ.

ШАНГАЙ (Китай). — З Мукдена повідомляють, що японська виправа проти повстанців на схід від Кіріна пройшла з великим успіхом. Командант десятьох тисяч повстанців, Тієн Чен, здався на ласку Японців.

Японське командування сподівається, що в короткому часі йому пощастить остаточно розігнати неправильні китайські військові частини й привернути спокій у Манджурії. В районі Гайляра та Манчулі, на північній Манджурії, спеціяльна японська місія веде з повстанськими ватажками переговори в справі порозуміння й припинення ними боротьби з Японцями.

Японці сподіваються, що й це завдання їх місія виконає з успіхом. Одночасно в Сибірі йдуть переговори з представниками російського командування на кордоні Манджурії про розмежування терену японського та російського впливу.

ЩЕ ДОКАЗИ КОМУНІСТИЧНОЇ АКЦІЇ ПРОТИ АНГЛІЇ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Уряд одержав офіційне повідомлення від свого посла в Москві, Есмонда Овея, про протибританську акцію комуністичного інтернаціоналу. Посол подав точні відомости про працю комуністичного інтернаціоналу, яку він веде в Велико-Британії, даючи інструкції комуністичній партії, щоб вона підбурювала населення проти уряду й проти британської влади.

Уряд Мек Донелда не подає до преси точніших відомостей про цей звіт посла. Саме тепер комуністична преса рознисалася про те, що анґлійська контррозвідка „фабрикує документи" проти комуністів.

СТРАШНИЙ ҐУРАҐАН У ЯПОНІЇ.

ТОКІО (Японія). — На північному побережі японських островів пронісся страшний ґураґан. На свому шляху він зруйнував поверх 10,000 домів. Людські жертви ще не обчислені, а матеріяльні шкоди необчислимі. Населення терпить велику біду з недостачі помешкань, харчів, медикаментів і т. д.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

КОЛЬОСАЛЬНА НЕВДАЧА

Між ріжними обставинами, які звертають на себе ближчу увагу американського громадянства з нагоди останніх президентських виборів, є сила комуністів в Америці.

Про небезпеку комунізму в Америці говорили від якогось часу ріжні зловіщі пророки.

Комуністи кинулися завзято до виборчої аґітації. Використовували для неї кожду помилку уряду чи старих партій. Вмішувалися в кожду справу, де тільки можна було зєднати прихильників. Використовували безробіття для голодових походів, використовували похід „бонусової армії", і таке інше. Вони вели завзяту кампанію проти тих партій, які могли би стягнути до себе голоси виборців, невдоволених з великих партій. Запевняли й інших, що вибори серед такої кризи не можуть не дати їм великого числа голосів.

Вибори 8 листопада завдали брехню з одного боку усім тим, котрі страшили Америку маревом „червоної небезпеки", а з другого боку — большевицьким аґентам. Число голосів, відданих на большевицьких кандидатів, було зникаючо мале. Було воно таке мале, що комуністичні ґазети цілими днями не подавали про це вісток. І не диво, коли в многоміліоновім місті Ню Йорку, найбільшому місті на світі, на комуністичних кандидатів віддано кілька тисяч голосів, а в Шікаґо, другому по величині місті в Америці, та в його околиці, віддано тільки півдесяти тисячі голосів. Інші околиці висказалися ще виразніше проти комуністів. В цілім стейті Пенсилвенії, де є виборців 10 міліонів, де є стільки робітників, нині безробітних, віддано на комуністів ледви дві тисячі голосів. В стейті Меріленд нараховоно комуністичних голосів 641, в стейті Ореґон 802, в стейті Род Айленд 441, а в стейті Вашинґтон рівну сотку. Разом на 31 міліонів відданих голосів комуністи зібрали 15 тисяч.

Колиб комуністи були справді принципіяльними, вони булиб у виборах участи не брали. Але вони зважилися на участь, раз — щоби мати нагоду вести аґітацію, а друге — щоби порахувати свою силу. І показали силу. Нині Америка бачить, що комунізм в Америці не є ніякою силою, що він нікого не переконує, що невдоволені з політики уряду маси звернуться по зараду до кождого іншого, лише не до комуністів, які запевняють, що мають патентовану зараду на всі суспільні клопоти.

РАДЯНСЬКИЙ КАПІТАЛІЗМ.

Тепер дуже модерно говорити про близьку смерть капіталізму. Бодай большевики галасують про неї вже добрих пятнацять років. Страшна економічна кріза останніх років виказала, що дійсно з капіталістичною системиою не все гаразд. Всі часописи кричать про надпродукцію хліба, кави, бавовни, — а тимчасом цілі міліони людей не знаходять шматка хліба, щоб насититися, й будь якої одежини, щоби вбратися.

Такий ненормальний стан річей примушує говорити про дійсний крах капітастичної системи.

Але от що дивно: ніде нема такого голоду й такої мізерії, як саме в Радянщині, в антитезі капіталізму. В радянській Україні дійсно нема що їсти й нема чим тіло вкрити. Чи не свідчить цей факт таксамо про крах большевицької комуністичної системи? І чи нема тут якоїсь спільної причини що приводить маси до мізерії однаково, як в так званих капіталістичних, так і в комуністичних країнах?

Така спільна причина є.

В так званих капіталістичних країнах все належить до особи, до індивіда. Індивід може розпоряджати своєю власністю так, як йому забажається. Вродила йому земля забагато хліба, його воля робити з ним, що хоче — чи продати, чи свиням дати, чи в морі втопити. Йому нема ніякого діла до того. чи в сусіда є хоч трохи того хліба, щоб себе й родину якось виживити. Він навіть тим тішиться, бо чим бідніші інші, тим він багавший, тим більше перед ним всі кланяються, тим більше його шанують, на почесні місця саджають. В капіталістичних країнах ми подибуємо тому якнайбільші контрасти межи багацтвом і бідністю. І призирство багатого до бідного, і ненависть бідного до багатого.

Російський большевизм є лише вибухом тієї ненависти бідного до багатого — ненависти, яку московські большевики захотіли зробити принциповою, й тому підвели під неї ідеольоґічні підстави, серед яких фіґурувала, як одна з головніших, теза, що „власність є крадіжка", а тому: „грабуй награбоване", — себто відбирай у капіталістів і буржуїв все, що вони мають, не розбираючи, чи то дійсно накрадене, чи придбане чесною працею та розумом. Але тут треба лише почати. Пограбувавши „буржуїв", принялися за інтеліґентів; **пограбивши інтеліґентів, принялися за заможніших селян, куркулів; пограбувавши куркулів, принялися за „середняків", і так далі, і так далі.** Ніхто не думав, щоби працювати та працею набувати; всі думали лише про те, щоби ділити вже набуте та напрацьоване. Але так не могло продовжуватися без кінця. В Радянщині капіталісти, що правда, були геть понищені, але капітали однаково залишилися.

Бо коли говорять про близьку смерть капіталізму, думають звичайно про **систему,** що народилася в XIX віці разом з великою промисловістю. **Капітал же існував і до так званої капіталістичної системи й буде істнувати й після неї.** Бо капітал складають поля й рудні, будинки й заводи, худоба й людська праця, а крім того гроші. Але тому власне, що всі роди капіталу можна вирахувати в грошах, гроші зробилися синонімом капіталу, а про **речі** й забули. А тимчасом речі все були, й будуть. Простягаються, як і раніше, розлогі степи наші, зеленіють ліси, й залізо та вугіль в землі чекають лише, коли їх повезуть на заводи. **Большевики все те проголосили народнім, а народ обмежили тільки до робітників та селян, а робітників і селян обмежили тільки до членів комуністичної партії, а в комуністичній партії зосередили цілу владу в руках одної невеличкої купки людей на чолі з одним диктатором Сталіном, який має більшу владу, ніж колись мав російський автократичний цар.** І таким чином все. те, що колись належало капіталістам і робітникам, поміщикам і селянам, інтеліґентам і кустарям, — все те зробилося власністю не народу, а диктатора, котрий нібито той народ персоніфікує. **Так виник, замісць попереднього буржуазного капіталізму — капіталізм радянський, що хоче всіх совітських громадян повернути в своїх кріпаків, які працюють по вісімнацять годин на добу, а їсти не мають і на пів пайки звичайної людини.** І тут то вже не дай Боже подумати про те, щоби „грабувати награбоване". Якщо в буржуазних капіталістичних країнах бідна людина — з голоду — вкраде десь шматок хліба, — то її може виправдають, бо, мовляв, то зголоду, а як і покарають, то лише про очі, для прикладу. Але не так у радянському капіталізмі, — тут „народня", а фактично отих московських можновладців власність є така свята, що за неї не може бути меншої кари, як розстріл! **Так ось у селі Склярівці на Харківщині, розстріляли селян, що зрізали колоски на полі, щоби з того зерна якось вижити.** Такого ще в світі ніколи не було!

Зле себе виказала капіталістична буржуазна система, але ще гірше себе виказує капіталістична радянська система. В першій панує неподільно індивідуалістичний еґоїзм, з другій таксамо неподільно ненависть до того індивідуалістичного еґоїзму. А тимчасом правда по середині: треба кожному давати жити і заробляти, і багатіти, але держава мусить слідкувати, щоби ніхто **не зловживав** своєю власністю, й щоби ніхто **не мав підстав** на ту власність з жадібною заздрістю поглядати. А це можна осягнути лише в корпоративній системі.

Евген Онацький.

ВІДГОМІН ЛІСЬКИХ ПОДІЙ.

12 селян на лаві обвинувачених перед судом у Сяноці.

У вівторок і середу, 18 і 19 жовтня ц. р., відбулася перед трибуналом у Сяноці розправа проти 12 селян (ок), а саме: 1) Федя Коваля, 2) Йосифа Коваля, 3) Миколи Бандрівського, 4) Івана Юристовського, 5) Юстини Яцинич, 6) Василя Кравчика, 7) Василя Козака, 8) Василя Лозинського, 9) Михайла Фенцика, 10) Катерини Козак, 11 Катерини Шибінської і 12) Феськи (Федуні) Мищишин. Усі підсудні походять із села Береги Долішні, ліського повіту, де побито 21 червня ц. р. ініціятора „свята праці", Стефана Зємбу, аґронома Ради Повітової в Ліску, і звідкіля загомонів по селах клич боронити памяткові панщизняні хрести, бо, мовляв, пани заводять панщину. В Берегах Долішніх дійшло вперше до подій, які поширилися на ліський повіт і які відомі вже нашому громадянству.

Трибуналови проводив радник Авґуст Безуха, як вотанти засідали судді Зиґфрид Ґеліс та Іван Петрович. Акт обвинувачення піддержував прокуратор Кручковський.

Підсудних боронили українські адвокати з Сянока, а саме: д-р Василь Блавацький, д-р Евген Шатинський і д-р Степан Ванчицький.

Перший день розправи.

На лаві обвинувачених засіли 12 селян (ок), з яких три підсудні: Ф. Коваль, М. Бандрівський і В. Козак сиділи аж до розправи в судових арештах у Сяноці. Решта підсудних відповідає з вільної стопи. На обличі підсудних грає сумовита усмішка і пригноблення. Перші лавки на салі розправи заняла рідня підсудних. Зрештою на салі пустка і лише присуд у середу, 19 жовтня ц. р., стягнув дещо публики.

Акт обвинувачення.

У вівторок відчитано акт обвинувачення, який каже, що перші шість підсудних, себто Ф. Коваль, Й. Коваль, М. Бандрівський, І. Юристовський Ю. Яцинич і В. Кравчик побили в дні 21 червня ц. р. Стефана Зємбу і поповнили цим злочин по думці § 157 к. з. Зновуж підсудні В. Козак, В. Лозинський, М. Фенцик, К. Козак, К. Шибінська і Ф. Мищишин начебто накликували перших шістьох підсудних до бійки і помагали їм у бійці, а тому прокуратура підтягнула їх поведінку під §§ 5, 152 і 155 к. з. Крім того акт обвинувачення каже, що підсудні Ф. Коваль, М. Фенцик, В. Козак, Ю. Яцинич і К. Шибінська вдерлися зі зброєю в руках до шкільного будинку в Берегах Долішніх дня 21 червня ц. р. і доконали насильства („ґвалту") на присутніх там членах комітету, який зібрався у приватному мешканні учительки Теодори Негребецької (Українки), щоб обговорити переведення „свята праці" в Берегах Долішніх. Одночасно на подвірю школи зібралася юрба селян, узброєна мотиками і палицями, щоби запротестувати проти „свята праці", і вигукувала на членів комітету, а найбільше на Зємбу, якого вважала головним ініціятором „свята праці". Тому С. Зємба, як каже акт обвинувачення, вислав члена комітету і секретаря громади, Францішка Дендзеля, щоби він запевнив юрбу, що „свято праці" не відбудеться. Та проте юрба не повірила запевненням Дендзеля. І коли до кухні вдерлися кілька чоловіків і жінок, Зємба почав утікати на веранду, але звідтіля завернувся перед юрбою назад до помешкання вчительки і там його побито. Вкінці вдалося пошкодованому Зємбі вирватися з рук юрби. По дорозі до Устрік Долішніх юрба вдруге потовкла Зємбу, який покровавлений упав на землю.

Ґенеза ліських подій у світлі зізнань свідків.

Через судову салю пересунулися 23 свідки, а крім того відчитано ще зізнання 7 свідків. Крім прокураторських свідків допущено теж кількох свідків оборони. Подаємо лише характеристичні зізнання кількох свідків.

Св. Стефан Зємба, аґроном, Поляк, заприсяжений, зізнає, що в неділю, 19. червня ц. р., приїхав з ґр. Потоцьким, власником Риманова, до села Береги Долішні, щоби підготовити людей до відсвяткування „свята праці". Тому, що люди на сходинах не заявилися проти „свята праці", вибрано комітет. З Берегів Долішніх відїхав свідок до села села Лодина, щоби там теж підготовити „свято праці". Вертаючись через Береги Долішні до Ліська в понеділок, 20. червня ц. р., вступив до війта Михайла Лозинського, який зясував Зємбі, що селяни протестують проти „свята праці" і до самої ідеї, себто дарової праці при направлюванню дороги, ставляться ворожо. Тому свідок запевнив війта, що „свято праці" не відбудеться. В Ліську зреферував свідок настрій селянства старості Вернштайнови, який теж заявився, щоби „свята праці" не відбувати в Берегах Долішніх. Але тоді св. Зємба почав переконувати старосту, що на випадок занехання „свята праці" престіж влади впаде. Тому пропонував, щоби конечно направити бодай кілька метрів дороги в Берегах Долішніх, хочби руками селян з Устрік Долішніх. Переконавши старосту, свідок поїхав 21 червня ц. р. до села Береги Долішні, щоб обговорити з комітетом програму „свята праці". Але засідання комітету вже не відбулося, а крім того свідка ще побито.

Св. Микола Вербенець, син місцевого пароха, абсольвент промислової школи, заприсяжений, зізнав!, що в неділю, 19 червня ц. р., приїхали до села Береги Долішні ґр. Потоцький і Зємба й переконували на сходинах селян, щоб уладили „свято праці". Ґр. Потоцький переконував селян, що ідея „свята праці" не нова, бо вже перед 100 роками відбувалося таке „свято праці". Далі запевнив, що на закінчення „свята праці" в Берегах Долішніх поставиться новий хрест, а учасникам „свята праці" подадуть пиво. Не зважаючи на переконування ґр. Потоцького, лише частина селян погодилася направити дорогу, але на уладження „свята праці" ніхто не згодився. І ось негайно після відїзду ґр. Потоцького і Зємби в селі загуділо, що „свято праці" буде початком привернення панщини. Тому, коли в дні 21 червня ц. р. Зємба приїхав уже втретє до села, щоб обговорити з комітетом програму „свята праці" і намовити сєлян, нарід захвилювався та почав гуртуватися біля школи. Свідок переконував селян, що панщини не буде. І лише за намовою свідка юрба погодилася вислати до Зємби делеґацію, яка, поговоривши з Зємбою у кухні, дала себе переконати, що панщини не буде, а підсудні Ф. Коваль і Ю. Яцинич почали ще й успокоювати юрбу. Але в тому саме моменті присутний у кухні Обст (член комітету), загрозив, що буде стріляти до присутніх у кухні селян, якщо негайно не вийдуть з кімнати. Це вже обурило селян до живих печінок і юрба посунула до Обста, якого селянство як строгого лісничого страшенно зненавиділо. Тому Обст утік до помешкання вчительки, а юрба потягнула за ним. Тоді свідок, побачивши свою безрадність, з трудом вийшов на подвіря. Тут почув стріли. Це Зємба, утікаючи перед селянами, відстрілювався. Зустрінувши обкровавленого Зємбу, свідок відпровадив його від юрби. В його присутности ніхто не бив Зємби. Та проте поліція арештувала неґайно свідка як головного виновника заворушень у селі. І щойно по трох місяцях звільнили свідка та припинили слідство проти нього.

Прокуратор піддержував акт обвинувачення в цілій основі. Оборонці д-р Евген Шатинський, д-р Василь Блавацький і д-р Степан Ванчицький, збиваючи тези акту обвинувачення, домагались увільнення підсудних, тимпаче, що розправа не виявила, щоби хтонебуть з підсудних побив Зємбу.

Трибунал по тригодинній на-

Джовані Папіні.

ҐІТАРА В ПЕКЛІ

Це вам правдива пригода. Мені її оповідав тому двацять літ старий Бернакі з Сульчеіна. Тоді йому почався був вісімдесятий рік.

Багато літ тому в Чіріньонській долині, що тягнеться здовж Тибра, жив чоловік, якого всі прозивали Ґітарою. Це тому, що він не робив нічого й не знав нічого, лише грати на ґітарі. Кажуть, що грав на ній, що аж ґей! А не було ніодних вечерниць, ніодного весілля двацять миль довкола, щоби не покликали й Ґітару. Давали йому їсти й деякий цент і так він жив із дня на день. Ба, колиб і не просили його, він всеодно прийшов би, коли лише знав, що є дівчата, бо хлопці, якби почули голос його ґітари, за хвилинку заповнили хату. Був веселий і всякому йшов на руку, тому й усі любили його.

Трапилося одного Різдва, що ніхто його не запросив до себе. Бідний Ґітара не знав, що і як. Один вечір остати дома, то для нього рівнялося смерти. Бринькав на ґітарі, одначе не був задоволений. Відчував потребу бачити молодь, як вона танцює, а рівночасно й для себе рад був заробити кілька центів. Тому то цього вечора був дуже сердитий та сказав собі, що піде, що там і не булоб. Дома його заспокоювали, не пускали та зажурено настоювали, щоби не йшов, бо була страшна ніч, вихор завивав, начеб хотів позривати крівлі, а сільські хати були подальше. Дощ лив наче з відра. Нещасна його жінка тягнула його за сурдут і гірко плакала. Та все було дарма. Ґітара схопив свій інструмент і сказав:

— Сьогодня гратиму хочби й у пеклі!

Не помогло ніщо. Пустили Ґітару, щоби не накоїти ще більшого лиха.

Ледви він уйшов кілька кроків, стрінув гарного, добре зодягненого юнака. Він зупинив Ґітару.

— Ах, Ґітаро, чи не пішов би ти до мене грати?

— Чому би ні? — сказав музика. — Ходімо!

Згодилися щодо ціни й пішли разом. Цей гарний юнак переходив із Ґітарою багато горбків, рік і багато полонин, а вкінці прийшли до дуже гарного дому серед чудового парку. Виглядало ніби тут був день, одначе сонце не світило.

— Ми вже на місці, — сказав юнак.

Увійшов в хату, Ґітара побачив у величезній кімнаті дуже багато юнаків і дівчат, що нетерпеливо чекали танку. Ґітара став грати, а вони давай танцювати. Він далі грає, та бо й вони не перестають танцювати.

Вкінці, як побачили, що Ґітара вже більше не всилі грати, той гарний юнак, що привів його сюди, приступив до нього тай каже:

— У нас такий звичай, що вкінці й музика танцює. Ходино сюди!

Взяв у нього ґітару та дав її якомусь горбатому, котрий у тій хвилині звідкілясь тут узявся. В той сам мент знайшлася біля Ґітари гарна дівчина. Він дивився на неї тай пізнає. То була дівчина, яку він багато літ тому дуже любив, а вона вже була померла.

— Ти відкіля тут узялася? — питається він її страшно переляканий.

Та вона йому не відповіла. Лише схопила його за руку, щоби танцював з нею. Горбатий став грати; добував із ґітари звуки, яких Ґітара ніколи ще не чув. Звуки ті приневолювали до танцю кожного, хочби й не хотів.

Коли скінчив танцювати, його дівчина вийшла з кімнати. Він пішов за нею і побачив, що вона йде до дуже багато уладженої кімнати та що поклалася в розкішне ліжко.

— Тобі тут чудово — сказав Ґітара.

— Диви, диви лище, як мені добре — відповіла вона. А нумо попробуй тут рукою!

Він у великому жаху встромив лише два пальці під ковдру, та в цюж хвилину витягнув їх назад.

— А що, переконався ти? — спитала вона. Тепер же мушу щось тобі сказати: коли хочеш вийти відсіля, вважай, не візьми ні цента більше від того, за скільки ти згодився, бо інакше не видістанешся відси! Тому вважай!

Ґітара вийшов із кімнати й побачив, що має попечені пальці. Глянув на них і побачив, що вони чорні. Подумайте, який жах зняв його. Пішов пошукати того гарного юнака тай сказав йому:

— Треба мені вже вертатися додому.

— Добре, — відповів юнак. — Зачекай, най заплачу тобі. Чи ти задоволений?

— Ні, — відповів Ґітара — я візьму лише це, бо ми так були погодилися.

І хоч як юнак намовляв його, щоби ще взяв собі, він не приняв ні цента більше.

Тоді його той юнак відпровадив і за кілька хвилин, скільки чоловік потребував би, щоби відмовити Богородице Діво, знайшовся Ґітара перед дверима своєї хати. Ввійшов, а ті, що були в хаті, скрикнули з жаху та втіхи. Чому? Бо його не було дома повних вісім днів. Усі думали, що він помер, одначе не могли знайти його тіла, тому були дуже зажурилися. Стали приглядатися йому ліпше й побачили, що волосся геть посивіло йому.

— А тиж де був? — спитала його жінка.

— У пеклі, — відповів він.

Ніхто не хотів вірити, та він показав два обсмалені пальці та розповів усе, що йому притрапилось. І тепер почали йому вірити.

Ґітара дальше жив своїм звичайним життям: ходив грати по всіх усюдах і всім розповідав свою пригоду. Одні йому вірили, інші ні. Одначе правдою є це, що від того часу він уже не був такий веселий, як колись, і що бачили ті два його чорні пальці, які подобали на вугіль, котрий ще не зовсім згорів.

Мав він сина. Звали його Джітаріно. Я його — говорив Бернакі — знав дуже добре й нераз говорив із ним. Тепер уже вони оба померли, одначе й тепер є ще люди, які чули від самого Ґітари оповідання про його мандрівку до пекла.

— А ви, добродію, Джовані, вірите в це? — спитав мене Бернакі, як скінчив оповіданти.

Я йому не відповів. Він задумано похилив голову та додав:

— Пекло дійсно є. А що чорт любить танець, про це я також певен і що забирає тих, які занадто привязуються до грошей, це також правда. Чи правду кажу? Зрештою, як є на тому другому світі та як не є, мені й не треба знати. Я лише прошу Царя Небесного, щоби мені тут, на цьому світі, все давав трохи вогню, а там угорі ніодного поліцая.

—o—

ради присудив підсудним **Ф. Ковалеви й Юстині Яцинич по 8 місяців за побиття Земби і по 6 місяців за напад на школу**, стягаючи кару Ф. Ковалеви на 12 місяців, а Ю. Яцинич на 10 місяців з зачисленням слідчого арешту. Тому обоє підсудні відсиджують дальше свою кару. Підсудних **М. Бандрівського, В. Козака, М. Фенцика, К. Шибінську і Ф. Мищишин засуджено по 6 місяців вязниці** із завішенням кари на 5 років. Звільнено цілковито від вини і кари Й. Коваля, І. Юристовського, В. Кравчика, В. Лозинського і Катерину Козак.

Розправа проти Михайла Коханського.

У пятницю, 21. жовтня ц. р., відбулася в Сяноці розправа проти обвинуваченого Михайла Коханського, якого прокуратура потягнула до відповідальности за злочин з § 37 к. з. себто за розсівання неправдивих вісток у селі Затварниці, ліського повіту, серед небезпечних умовин. Акт обвинувачення каже, що підсудний, вертаючися з відпусту з Лютовиськ, запевняв селян, що пани вже їдуть автом з Лютовиськ до Затварниці, де викопають панцизняні хрести і закопають нові на знак заведення панщини. Тому обовязком селян із Затварниці є берегти панцизняного хреста, щоби пани його не забрали, бо в противному випадку мешканці сусідних сіл повбивають їх, а ціле село Затварницю спалять.

Підсудного засуджено на **8 місяців вязниці**, зачисляючи йому слідчий арешт, із завішенням кари на 5 років. Підсудного боронив адвокат д-р Василь Блавацький.

**

Ці два процеси є продовженням цілої низки дальших процесів проти селян з ліського повіту за відомі події. Прокуратура в Сяноці виготовляє постепенно акти обвинувачення і тому перед трибуналом у Сяноці відбудеться ще в зимовій каденції ціла низка процесів у цій справі.

З найбільших наук і невчені користають, але учені уваги на це не звертають.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Листопадове Свято.

В неділю, дня 6. листопада, відбулося в Ню Йорку традиційне Листопадове Свято. Рано в обидвох церквах, це є на семій і чотирнацятій вулиці, відправлено біля символічного гробу панахиду по поляглих героях. При панахиді асистували представники організацій з прапорами. Вечером у Народнім Домі відбувся святочний концерт.

В програму концерту ввійшли твори Лисенка, Леонтовича, Гайворонського, Стеценка і інших. Галя була в пору заповнена людьми. По обидвох боках перед сценою повівали американські й українські прапори. Коли розсунулась куртина, перед очима публики розкрився такий живий образ: Січові Стрільці наступають на ворога. Їм товаришить ангел побіди. Побіч стоїть скута Україна. Командант Стрільців з обнаженою шаблею виголошує доструюючу деклямацію. У відповіднім моменті кайдани з України спадають. — Живий образ аранжував Ст. Атаманець. Треба замітити, що хоч ґрупа Стрільців була уложена в дуже ефектовну, динамічну форму, символічна особа України робила дещо пригноблююче враження а через невідповідне розложення місць не творила осередку загальної уваги.

Американський гимн був найкращою точкою, виконаною мішаним хором під управою п. Онуфрика. Інші точки були теж виконані добре, з темпераментом, тільки в інших піснях давався відчувати більше брак тенорів. Деколи їх зовсім не було чути. До тих сопранів і басів вони рішучо заслабі. В молодечім хорі голоси вирівнані, виконання добрі. Молодечих хорів, таксамо як деклямацій дітей, все слухається з великою приємністю, не вважаючи на деякі хиби і недотягнення. Цеж нові кадри, які будуть продовжати традицію наших національних свят навіть тоді, коли нас не стане! Те саме відноситься до молодечої струнної орхестри М. Гайворонського. Добре роблять ті комітети, які виводять на сцену якнайбільше нашої дітвори.

Милою несподіванкою була поява панни Й. Яремівної. Її техніка і голос зробили великий поступ. Коли цей поступ піде далі тим самим темпом, то в короткім часі п. Яремівна готова виробитися на справжню концертову силу. Хоч роджена тут, українські пісні виконує з питомо-народніми емоціями. І якраз це виконання, більше ніж голосовий орґан, так захопило слухачів, які нагородили її рясними оплесками.

Милою появою була також деклямація панни Ст. Перестюк. Декляматорка забула на хвилю, що вона в Ню Йорку, на сцені. Думками полинула на широкі українські степи, відкрила сцену наших визвольних змагань і зворушуючо змалювала біль козака за втраченим товаришем. Це забуття вділилося також присутним, які жаліли, що деклямація не довша.

П. Ординський не потребує ніякої інтродукції. Про його спів уже писалося досить. Його імя так тісно звязане з нашими національними святами, що, здається, вони творять нерозривну цілість.

Проф. Придаткевич відограв „Аркан" власної композиції і „Угорську Мельодію" Ернста. Я не розуміюся на скрипковій техніці, тому не слідив за нею. Всю увагу я звернув на ті рефлексії і переживання, які викликували у мене майстерні скрипкові тони. Тип, змальований в „Аркані", не зважаючи на високо-мистецький реалізм і наш рідний такт, не відкриває собою питомо-української вдачі. Українська вдача любить екстреми. Вона давить почування на те, щоб у відповідний момент розпутати їх і надати їм тим більшої динаміки. В „Аркані" почування занадто здушені і закрашені маленькою дрібкою мелянхолії. Зате в „Угорській Мельодії" Ернста п. Придаткевич змалював нам чудово вдачу Мадяра у всіх її подробицях. Треба зазначити, що наша публика вже має вироблений смак і знає, за що нагороджувати оплесками.

Вступне слово виголосив Е. Драґінда. Він пригадав у коротких словах великий момент, який стався чотирнацять літ тому, та ту ролю, яку в цьому моменті відограли Січові Стрільці, й радість, яка панувала тоді у рідному краю. Але він пригадав також, що цей перший радісний зрив закінчився невдачею та що нам треба приготовлятись і, орґанізуватися до нового зриву, який напевно закінчиться нашою побідою.

В часі концерту гром. А. Борак представив публиці майора литовської армії п. Юрґеллу. Він виголосив до зібраних коротку промову, в якій згадав про розпад Росії, про повстання на її руїнах нових держав, про геройські зусилля України задержати свою самостійність. Він згадав також про низьку ролю Польщі яка з мученика, як тільки дістала свою державу, перемінилася в гнобителя інших народів. Він висказав свій жаль, що Україна не могла вдержатися під напором ворогів, але заразом підчеркнув, що ввесь литовський нарід вірить, що Україна відзискає незадовго свою самостійність, стане могутнім чинником на сході Европи і задержить з Литвою ті дружні відносини, які істнують нині. Що ця віра литовського народу є не тільки на словах, але й на ділах, п. Юрґелла згадав про ті звязки і про ту поміч, яку нині литовська держава несе українській справі. Закінчив словами: Хай жиє Україна! Наша публика приняла литовського делеґата рясними оплесками.

Святочну промову виголосив Д. Галичин. Він почав словами:

„Бо хоч він нині порохно, та іскрою займесь воно. Займесь воно і в одну мить сильним вогнем спалахкотить".

В одній з наших поезій, оспівуючих долю українського народу, знаходимо ці знамениті слова. Від часу, як цариця Катерина знищила Січ і за останнім українським гетьманом Кальнишевським закрилася брама соловецького монастиря, отже від 1771 року аж до першого листопада 1918 р., український нарід був тим приспаним порохном. І хоч у тому порохні містилося богато вибухового матеріялу, була традиція Великої Київської і Галицької Держави, традиція величної гетьманської доби і побідоносних козацьких походів — увесь той вибуховий матеріял був мертвим, без сили. Щоби перемінити те порохно у полумя — треба було іскри; треба було освідомлення широких народніх мас, треба було зірвати заслону темноти, байдужности, треба було виплекати державницьку ідею і защепити її в кров і кість народу. Ця ідея була тою іскрою, яка чотирнацять літ тому запалила наше народнє порохно, котрого полумя обняло скоро всі українські землі..."

Далі бесідник згадав про відемні і додатні сторони наших визвольних змагань, про невдачі нашої дипльоматії, яка вірила, що світови заімпонує чисельністю своєї нації і гуманітарними прикметами, а не силою. Нині наш нарід знає, чого йому потрібно. Він знає, що як довго він сам слабий, так довго не може числити на поміч сильного. Тому наш нарід нині реаґує проти окупантів не тільки пасивною скаргою, але також чином. І цей активізм, опертий на власних силах, є найкращою запорукою, що український велетень, змівши чужих паразитів — вже в короткому часі створить свою власну, незалежну державу.

Присутний.

Позичених грошей з великою покорою не зможеш віддати і на найбільшу просьбу.

UKRAINE

By MARY KUSY

Tis' true Poland rules our beloved land,
But if we unite into a great band
And fight with all our might
We'll get freedom—our right.

All Ukrainians should take a hand,
And protest against Poland who rules our land,
In Ukraine all strife should cease
For all Ukrainians love freedom and peace.

So let our flag fly high above,
For we all our flag do love,
Let it fly wherever it may be,
For that is the sign of liberty.

К. Ш.

ХРЕСТИНИ.

Артемкови Сусови годі було самому одному жити в хатині під лісом. Тому оженився з Паранькою Швабиковою. Тепер було їх двоє в тій хатині. Та хоч хатина була малесенька, то нічого. Для них було доволі місця.

Минуло кілька літ, а діток не було. Тому то Артемкови всеж таки хата здавалася самітна, ще самітніша, ніж тоді, як він іще парубком був.

Якось раз вибрався Артемко до міста. Як уже вертався додому, переходив попри капелюшникову крамницю.

Зупинився. Він так хотів би мати новий капелюх. Нерішучо ввійшов у крамницю і спитався, скільки міг би коштувати такий капелюх, як цей за виставою.

Капелюшник любив жартувати. Такий капелюх не коштує багато, сказав він, та з ним один один клопіт.

— Як купите той капелюх, то до року будете мати сина! — так зажартував він.

— А хай і буде! — крикнув Артемко трохи наче сердитий, а трохи таки вдоволений.

— Куплю такий капелюх і кінець!

Купив і заплатив. Старий капелюх сховав у торбу, а в новім прийшов додому. І носив той капелюх цілий рік, а здіймав його лише перед хрестом у полі та як ішов спати.

І дійсно, як минув рік, Артемкови народився син. А хоч який був маленький, то кричав наче шість великих хлопців. А як Артемко пестив синка, з вдячністю згадував капелюшника в місті, якого геть уже був позабув.

А на другий рік прийшов знову на світ синочок, потім знов один і так сім разів, рік за роком. Тепер уже не була самотина в хаті, навпаки: все було гамірно. З усіх кутів кричали та сміялися більші й менші хлопчики.

Капелюх Артемко вже давно повісив на кілок. Та це нічого не помагало.

І ось знову минув один рік.

Артемко зажурений сидів перед хатою. У хатині був рух, вешталися сюди, то відчиняли то зачиняли обережно двері.

За хвилинку перед дверима станула бабуся з кобелею в руці. Вона шарпнула Артемка за рукав.

Артемко глянув на бабусю допитливо.

— Знову хлопець! — сказала вона. — Девятий.

Артемкови станули сльози в очах. Він плакав і сміявся рівночасно.

— Знову хлопець, девятий!

Одним оком плакав із радости над своїм батьківським щастям, другим оком тому, що нужда в хаті більшала.

— Одначе дитинка якась нездорова! Мусите самі поглянути! Бувайте здорові!

І бабуся з кобелею відійшла.

Артемко ввійшов у хату та спитав Параньки, що бліда лежала в ліжку.

— А деж те девяте?

— Мені здається, повитуха поклала його в нецьки.

Артемко став шукати девятого потомка серед восьмеро дітей, що розгніздилися по всіх усюдах, а при цьому падькав тихенько:

— Ой, Боженьку, Боженьку! а деж я вже подіну, як прийде на світ десяте?

Шукав хвилинку та вкінці знайшов новонароджену дитинку.

— Так, воно в нецьках!

Оглянув „девятого", так відчіпного, тай сказав:

— Воно мабуть найбільше з усіх, а яке товстеньке, одначе не кричить чогось. Боже, може воно хоре?!

— Артемку, — сказала Паранька слабим голосом — Артемку, зроби це для мене: бігай з дитиною через гору до еґомосця, най зараз охрестить її!

— Добре, добре, — відповів Артемко — не хочу мати на совісти, щоби я дитину нехрещену післав на той світ.

— Добре, Артемку, — сказала Паранька та примкнула змучені очі.

Артемко надягнув гуньку й узяв сімю. В сімю наложив мягонького сінця. Потім мерщій схопив дитину, загорнув у перинку та поклав той „клуночок" у сімю. Сімю взяв на плечі та скорою ходою пустився під гору. На дворі була вже ніч. Та це нічого. Бож Артемко знав кожен камінь, кожен корчик при дорозі аж до самого приходства.

Коли так сходив на діл, просив Бога, щоби таки позволив жити й „девятому". В хаті ще й для нього знайдеться містина тай і шматочок хліба і ложка страви.

— А коли воно дійсно житиме, я дам його за наймита до коней, може до Личаків або Галасюків, за фірмана був би він у сам раз, бо ось тепер уже воно таке сильне та велике.

Так роздумував собі Артемко.

А як прийшов до приходства, застукав до дверей.

Крізь вікно виглянула заспана наймичка та спитала, що сталося.

— Мерщій треба охрестити дитину — але то зараз!

Артемко не сказав більше ні словечка, а пустився до церкви. Перед церквою ждав на священика. Не довго ждав, бо ось надійшов панотець із дяком. Відчинили церкву й усі три ввійшли до середини.

— Давайжеж тут дитину! — сказав панотець до Артемка.

— Зараз, прошу еґомосця!

І Артемко підійшов до лавки, розпакував мішок і витягнув із нього „нового хлопчика".

— Та прошу еґомосця, охрестити дитину якось гарно. Як він підросте, то віддам його до коней. Та мені здається, що з ним щось недобре.

— Алеж бо то велика дитина! — запримітив священик здивовано.

— А так, велика й сильна, — відповів гордо Артемко. — Тому то, я рад би його до коней. За наймита — може до Лектея або Галасюка, як дасть Бог дочекати.

Дяк, що також трохи розумівся на таких річах, запримітив:

— Гм! Я вже трицять семий рік дяком і вже був не при одних хрестинах, та такої великої новонародженої дитини я ще не бачив!

— Ба, таке вже велике народилося! — сказав Артемко.

Та священик сказав на це Артемкови, хай ще раз добре приглянеться дитині.

Артемко приглядається, приглядається, а тут як не вдариться по чолі, вирячив очі й каже переляканo-розпучливо:

— Боженьку, то я заміняв дитину! Замісць новонародженої, я взяв однорічне.

Піт ударив на Артемка, наче мурашки пробігли йому по тілі.

— Направду, я взяв однорічне! Пізнаю по сорочині!

І лишив священика й дяка там, де стояли, схопив сімю та вибіг із церкви в темну ніч. Біг під саму гору, а й там малощо звільнив ходу.

Щойно як ввійшов у хату, побачив, що в мішку нема дитини. Певно загубив її на дорозі!

— Боженьку!

Та нічого, тепер нема часу попадати в розпуку. Треба мерщій нести до хресту новонароджену дитину, щоби ще, борони Боже, не вмерло нехрещене. А по дорозі чейже віднайде тамто однорічне.

Жінка спала, не чула навіть як чоловік увійшов у хату. Артемко на пальцях підійшов до нецок. Там лежало „девяте". Копирсало весело ноженятами й глядiло на Артемка своїми великими чорними очима.

Та Артемко все таки не забував, що з дитиною недобре.

— Всі інші кричали, що аж вуха мало не потріскали, а це таке тихе! То не добрий знак!

Узяв дитину обережно з нецок і став порівнювати, щоби знову не заміняти, з „трилітнім", що спав у старому куферку без віка, з „дволітнім", що спав у колисці. Потім узяв „девятого" у той сам мішок, вистелений сіном, замкнув обережно двері та пустився через гору.

Знову застукав у вікно, знову стягнув з ліжка панотця, що вже таки добре був сердитий.

— Еґомосць, тепер я вже приніс таки тую дитину, що її треба охрестити — тому прошу ще раз піти до церкви!

Як прийшли до церковних дверей, почувся плач дитини.

— А то добре! Воно вже кричить, що бає йти до церкви, а що то буде пізніше, як почує на собі свячену воду! — запримітив дяк.

Та священик сказав до дяка, що саме шукав дірки від ключа:

— Та це виглядає так, начеб голос добувався з середини церкви...

Тут Артемко наче отямився.

— Падоньку, еґомосць, та це мій однорічний хлопчик так репетує! В поспіху забув я його в церкві!

І воно справді так було.

Артемко знову розпакував сімю. Та передше виніс однорічного хлопчика, що все ще верещав на ціле горло, аж під хори, щоби ще раз не заміняв дітей.

Як панотець хрестив дитину, Артемко запримітив добродушно:

— Прошу еґомосця добре охрестити дитину, бо воно чогось так кричало перед церковними дверима!

Артемко поглядав на священика та похитував головою:

— Боженьку, алеж бо то еґомосць шпарує воду; ледви що трохи замочив волосячко дитині! — подумав собі в души.

Коли панотець охрестив дитину і пішов з дяком до захристії, щоби там здіймити церковні ризи та якнайскорше покластися наново до ліжка, Артемко набрав відваги та замочив дитину в хрестильниці.

— Так, хлопче! Тепер маєш хрестини, як називається!

Рад був іще замочити й „однорічняка", бо воно певно не може зашкодити, та тут надійшов паламар, дзенькаючи ключами.

Артемко забрав діти й веселий подався додому. „Девятий" зпочатку попхинькував, та як огрівся в мягенькому сінці, заснув приємно. Батько чув приємний тягар на плечах, а серце билося йому з радости та щастя.

A SHORT HISTORY OF UKRAINE.

(Prepared by Stephen Shumeyko, LLB.)

THE FALL OF THE UKRAINIAN ARMIES.

(NOTE: My original heading "The Coming Into Power by the Bolsheviks" has been changed to the above).

In my previous article I have attempted to outline in as succinct a manner as possible the formation, proclamation, and the struggle for existance of the Western Ukrainian Republic, founded on the Ukrainian lands under the former Austria-Hungarian Monarchy. We have seen that after the first flush of success, the full realization of the centuries old dream of having an independent and permanent Ukrainian state, became frustrated by Poland's chauvinistic and imperialistic claims in which she found ready support among the Allies, especially France. We have further seen that Wilson's "self determination" cry which had raised hopes among the Ukrainians, in practice became nothing more than an expression of a moral precept, or even a phrase.

We are now in position to turn back to the happenings in Ukraine proper, happenings at once crowded, intricate and turmere phrase.

The year 1919 was one of the blackest periods of our history. During that year Ukraine became the center of events which defy precedent and beggar description. Ukraine became the battleground of a merciless war; a war in which there were no real battles in the modern sense of the word, only raids, affrays and massacres; a war involving armies of hundreds of thousands of men; a war of horrible persecutions wreaked upon the Ukrainian people either by one enemy or the other; a war which throttled the young Ukrainian National Republic. The entire country became the arena for various conflicting forces; each engrossed in the attempt to defeat the other; but each desiring to establish its rule and impose its will upon the Ukrainian land and people.

To secure the help of the Allies against the Ukrainian Galician Army, Poland represented her struggle against that army as a struggle against Bilshevists. In this manner Poland succeeded in obtaining the permission of the Allies to occupy the territory of Western Ukraine as far as the Zbruch river under the pretext of clearing of the territory of Bolsheviki. For this purpose she received from France a great assistance in armaments, guns, tanks, even an entire army, organized and equipped in France (the so-called Haller's army).

Under the pressure of this army, the Ukrainian Galician Army, lacking amunition, was forced to retreat beyond the Zbruch. There the Galician Army and the Army from the Great Ukraine were united for the purposes of active operations under one supreme command, that of the General Staff of the Chief Otaman. Under that command the army was ordered to undertake a general attack against the Bolsheviki, the objective being Ukraine's capital, Kiev.

What heroic deeds were performed by the Ukrainian soldiers is evident from the fact alone that the Galician section of the army crossed the Zbruch river on June 16, 1919, and on August 31, of the same year, they marched jointly with the army of Great Ukraine into Kiev.

But at the same time Kiev was the objective of the Russian general Denikine, who had organized his forces in Crimea and on the Don, with material assistance of the Allied Powers, especially England. His was an army of tsarist generals and officers, who dreamt of the restoration of the old order, of the one undivided Russia under the leadership of the Romanoff dynasty. Denikin refused to come to an understanding with the Chief Otaman Simon Petlura, whom he considered a traitor of Russia.

The Ukrainian masses were hostile towards Denikine's army, whom they knew as a reactionary, who imposes upon peasantry high taxes and returns land to landlords. It was clear from the very beginning that he would not last long, as the masses would support Bolshevist rather than the adherents of the old regime.

Denikine, however, was strong enough to deal a destructive blow to the Ukrainian armies, decimated by diseases and long struggles. A rainy and chilly autumn set in. Typhus thinned the ranks of the Ukrainian army to such a degree that their ability to fight was broken. Especially hard losses were sustained by the Galician army, hard pressed by Denikine's army, whose cavalry easily attacked the rear of the Galician sections. This moved the commandant of the Galician army to make a truce with Denikine. The detachments from the Great Ukraine continued to struggle, but weakened sought a support in an understanding with Poland.

Pressed by the Bolsheviki against the strip occupied by Poland, they broke under the command of the General Omelanovych-Pavlenko into the rears of the Bolsheviki and fought against them through the entire winter in a hard guerilla warfare, penetrating as far as the steppe of Kherson. This is the famous "winter campaign."

At that time Simon Petlura with several ministers sought in Warsaw assistance from Poland, and finally made with them an agreement according to which the army of Great Ukraine was to fight with the Poles against the Bolsheviki.

Under the pressure of the Bolsheviki and revolting peasantry, the army of Denikine finally ceased to exist. In order to save the remnants of the Galician army, the commandants passed over to the Bolsheviki, but the latter so irritated the soldiers with anti-Ukrainian policies that a part of the Galician army permitted themselves to be disarmed by the Poles, advancing against Kiev, in 1920, under the command of Petlura and Pilsudsky.

The Poles, as usually, did not carry out the terms of agreement and having disarmed the soldiers, sent them not to their homes, but to detention camps. The sections of the army of Great Ukraine, soon found themselves in these camps as prisoners. This happened when the two historic enemies of Ukraine, Poland and Russia, made a peace in Ryga, on March 1921, dividing the Ukrainian territory among themselves.

On March 14, 1923, the Council of Ambassadors recognized the occupation of Galicia by Poland.

Thus Ukrainian lands have been torn into four parts: Western Ukraine found herself under Poland, Greater Ukraine under Russia, Transcarpathian Ukraine under Czechoslovakia, and Bukovina and Bessarabia under Rumania. The Ukrainian people, however, have not surrendered to the enemies. They protest against the occupations and demand openly a union in one Ukrainian nation.

Пінкас лежить на смертній постелі. Родина зібралася, щоби попрощатися востанне. Кожен цілує вмираючого в руку. Приступив і малий Елько й питається:

— Тату, чи ви на другому світі будете також називатися „Пінкас"?

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

СТ. ДЖОЗЕФ, МО. Тов. Запорожська Січ, від. 355, повідомляє всіх своїх членів і члениць, що звичайний мітінг відбудеться 20 листопада, в годині 2-гій пополудни, в гали парохіяльний. Проситься всіх членів і члениць прийти на сей важний мітінг. На мітінгу будуть роздані табельки з поясненями виміни старих грамот на нові, а хтоб з членів не вирозумів, або не вміє читати, то відділовий уряд дасть пояснення. — С. Юркевич, предс.; В. Синойко, кас.; П. Занько, секр.

СТ. ЛУЇС, МО. Бр. св. Володимира, від. 179, повідомляє сіх членів, щоби прибули на мітінг 20 листопада, в 1-ій годині пополудни. Є багато важних справ до полагодження. Довгуючих членів проситься прийти і вирівнати сво залеглости, бо в противнім разі можуть бути суспендовані. — Мих. Бартіш, предс.; Мих. Кульчицький, кас.; В. Голдак, секр.

ЗІГЛЕР, ІЛЛ. Бр. вс. Ів. Хрестителя, від. 377, повідомляє своїх членів, що мітінг відбудеться в неділю, 20 листопада, в год. 1.30 пополудни, у Мих. Олексяка, 6 Орчард ул. Проситься всіх членів явитися на цей мітінг, бо є багато справ до вирішення. Всі члени дістануть табельки з поясненями виміни грамот. Хто не явиться на цей мітінг буде караний 50 ц. — Мих. Пашко, предс.; Яким Мигелич, кас.; Мих. Гр. Олексяк, рек. секр.

ЛОРЕЙН, О. Тов. У. Н. С. ід. 50 повідомляє членів і члениць, щоби прибули на місячні збори в неділю, 20 листопада, в годині 1.30 пополудни, в гали де звичайно. Кождий член повинен прибути на ці зборо, бо буде дуже важна справа, то щоб пізніше не було нарікань. — Мик. Сикута, предс.; Мих. Волошинський, кас.; Мих. Шимичик, секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. Бр. св. О. Николая, від. 5, повідомляє усіх своїх місцевих і позамісцевих членів і члениць, що місячні збори відбудуться в суботу, 19 листопада, в годині 7.30 ввечір, в гали Чеського Нар. Дому, 29-19 — 24 еЕвню. Обовязком є кождого члена і члениці на ці збори прибути, бо є важні справи до рішення, які на днях отримано від гол. уряду У. Н. Союза. Це є дуже важні і корисні справи, котрі відносяться до кождого члена і члениці. Взивається членів привести нових членів до У. Н. Союза. Не явившийся на збори член або урядник підлягає карі після статута. — І. Кубарик, предс.; Гр. Василих, кас.; П. Барнич, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 252, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться 20 листопада, в годині 1-ій пополудни, при 1944 Вест Ірі ул. Проситься всіх членів явитися на мітінг, бо будуть роздані членам табельки і пояснення щодо нового роду полісів. Члени суспендовані мають нагоду приступити наново, щоб не втратити своїх вартісних зворотів. —І. Магас, предс.; Н. Читвінський, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Івана Франка, від. 103, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінг відбудеться в суботу, 19 листопада, в годині 6.30 ввечір, в гали парафіяльній на Скот ул. На мітінгу будуть роздані табельки з поясненями виміни старих грамот на нові. Кождий одвгуючий член, як місцевий так і позамісцевий, повинен явитись на цей мітінг, щоб порадитись про будучність Товариства, бо каса вичерпалась і за довгуючих не може більше платити. — Теодор Танін, предс.; Микола Кудринський, заст. секр.

КЕМПБЕЛ, О. Тов. Сокіл, від. 218, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 20 листопада, в год. 2-гій попол., в Укр. Нар. Домі, 165 Гордон Еве. Обовязком є кождого члена явитися на зборах, де буде багато організаційних справ до полагодження, а головно про нову реформу, котра є важна для старих членів. — Федор Кузенко, секр.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. Бр. св. Арх. Михаїла, ід. 243, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеться 20 листопада, в годині 2-гій пополудни, в гали парохіяльній. Проситься всіх членів прибути на означений час. Котрий член не прийде буде караний після статута. Буде вибір урядників на 1933 рік. Напоминається довгуючих членів, що коли не будуть старатись сплачувати своїх залеглостий, будуть суспендовані. — Іван Глагола, предс.; П. Співак, кас.; І. Семчишин, заст. секр.

ГЕЙЗЕЛТОН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 85, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 20 листопада, в годині 1-ій пополудни, в Юніон Гал, ч. салі 4, 2-гий поверх, на Норт Вайомінг ул. Всі члени повинні явитись на мітінг та помочи обрадити деякі справи і заплатити свої місячні вкладки. Членам, не могучим далі платити вкладок, і членам з залеглими вкладками радимо користати з виміни грамот, а в який спосіб, то урядники на мітінгу дадуть всі потрібні пояснення. Члени з залягаючими вкладками, коли не вирівнають готівкою, або не постараються помочи собі зміною грамоп, будуть безумовно суспендовані. — С. Глинявський, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. Сестр. Н. З. П. Д. Марії, від 112, подає до відома всім своїм членицям, що місячні збори відбудуться в неділю, 20 листопада, в гали церковній, зараз по Богослуженню. Проситься всіх члениць явитись, бо є важні справи до полагодження. Кожда члениця дістане свою табельку, а секретарка пояснить справу як переходити зі старого до нового роду обезпечення. Кожда члениця має явитись на баль 19 листопада. — Марія Розуміло, пр.; Е. Лялік, кас.; К. Габрівська, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в суботу, 19 листопада, в годині 7-ій ввечір, в церковній гали, 127 Парк стріт. На цих зборах будеться роздавати решту табельок з поясненями, яку користь будуть тмаи члени, котрі виміняють свої старі грамоти на нові роди. Кождий член повинен обовязково явитись на цих зборах. Пригадується довгуючим членам, щоби прибули особисто, бо коли довгуючі члени не прийдуть на збори, будуть наражені на суспендовання. Родичі, котрі мають діти 18 літ, нехай перепишуть їх на ціле посмертне до нових родів. — К. Марущак, предс.; Мих. Довгий, рек. секр.

ТАВТОН, МАСС. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 122, повідомляє всіх своїх членів і члениць, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 20 листопада, в годині 2-гій пополудни, в гали Товариства, 14 Мейпел Евеня. На цім мітінгу секретар роздасть членам табельки з поясненями виміни старих грамот на нові. Хто з членів не прийде на мітінг заплатить кару, яку члени ухвалять на мітінгу. — Уряд Товариства.

ПАСАЯК, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 97, повідомляє усіх членів, що місячні збори відбудуться 20 листопада, в годині 1.30 попол., в гали церковній, 45-47 [illegible] Еве. Упоминається членів, щоби кождий прийшов на збори в означений час, бо є важна справа до полагодження, а довгуючі щоби прийшли і вирівнали свої [illegible], бо в противнім разі будуть суспендовані, бо цей місяць є останній в тім [illegible]. С. Михалишин, предс.; А. Боднарчук, кас.; М. Табачук, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє всіх своїх членів, що звичайний мітінг відбудеться в неділю, 20 листопада, в годині 1-ій пополудни в Укр. Домі, 847 Н. Френклин ул. Обовязком є кождого члена бути на мітінгу, бо маємо важні справи до полагодження. На мітінгу кождий член отримає [illegible] бельку з рахунками, яку користь принесе реорма виміни старих грамот на нові. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости, бо треба приготовити книжки для контролі. — Ілько Савчин, секр.

ПОРТ ДЖЕРВІС, Н. Й. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 198, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінг відбудеться [illegible] листопада, в годині 6-ій ввечір, в [illegible] 9 Ломбер ул. Проситься всіх членів явитися в призначений час, бо маємо важні справи до полагодження. Будеться роздавати табельки з поясненнями щодо нового роду обезпечення. Не явившийся на цім мітінгу член заплатить кару після статута. — Д. Потятинський, предс.; [illegible], кас.; В. Погорівка, секр.

АЛИКРІПА, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 120, повідомляє своїх членів, що мітінг відбудеться в неділю, 20 листопада, точно в годині 2-ій пополудни, в гали де звичайно. Обовязком є кождого члена прийти на цей мітінг, бо є важна справа для кождого члена і урядника, а це справа реформи, на котру декотрі члени очікували нетерпеливо. Секретар отримав усі пояснення для кождого члена так, що на цім мітінгу кождий член довідається, яка вартість його старої грамоти і які користи буде мати коли виміняє на нову. Напоминається довгуючих членів, щоб старалися борзо свої довги сплачувати, бо місцева каса вже не може за них платити. — А. Кармазин, предс.; В. Бараник, кас.; М. Ба[illegible], секр.

ДЖАНСТАВН, ПА. Повідомляється місцевих і позамісцевих членів У. Н. Союза від. 300, що надзвичайні збори відбудуться в неділю, 20 листопада, в гали церковній, точно в годині 12-тій в полудне. Проситься членів прибути на цей мітінг, бо є важні справи до полагодження. Будеться роздавати табельки на нову систему пояснення, яка буде користь з нових полис. Довгуючі члени мають вирівнати свої довги. Суспендовані члени, коли не відновляться цего місяця, будуть виключені. — [illegible] Кавчак, предс.; Й. Борсук, кас.; Андрій Годчак, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. св. Кирила і Методія, від. 86, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 20 листопада зараз по Сл. Божій, в Укр. Шк. [illegible] при Ривер ул. На мітінгу, попри біжучі справи, буде пояснення й роздача членам табельок відносно переходу старих членів до нового роду обезпечения і вартість тепер теперішніх старих грамот, коли приймуть новий рід обезпечення. Тому обовязком є кождого члена явитись на той мітінг особисто вирішити сю справу як слід. Довгуючих членів напоминається останний раз, щоби вирівнали сего місяця свої залеглости за діти, бо інакше будуть суспендовані. — Гр. Костик, предс.; Т. Мороз, кас.; Г. Саламаха, фін. секр.

Не в того сила, що слабого перемагає, а в того сила, що проти сильного відважно виступає.

ТАРЗАН МОЖНОВЛАДЕЦЬ ДЖУНҐЛІВ.

(5)

„Тепер, коли ми прийшли недалеко до Німару, нам не важко буде дістатися до міста. Там не буде великих труднощів знайти золото. Та не лише й золото. Коли там будуть гарні жінки, то ми і їх заберемо з собою. Вони також у нас, в Арабів, міняються на золото. Правда, що коли вони дуже гарні, то мешканці Німару будуть їх боронити з більшим завзяттям, ніж власне золото". Так говорив шейк Ібн Джед.

„Наші чарівники й пророки часто брешуть", відповів Тоґлоґ. У тім часі вони почули галас людей, що наближалися до них з джунґлів. Скоро вони побачили знайомі постаті людей, котрі виходили з джунґлів на простори. „Це Фад та Мотлоґ вертаються з джунґлів після їх полювання", сказав шейк. Але вони були скоро здивовані, побачивши зі своїми слугами й Арабами незнаного їм великана в шкірі леопарда. Такої здобичі вони не сподівалися.

Тарзан заговорив перший, коли прийшов до них. „Хто тут є шейк?" — запитався він. Він говорив тоном команданта, наказуючи відповідати йому негайно. „Хто ти такий, що так відважно і таким тоном запитуєш?" — спитався шейк. „Мене називають Тарзаном з малп", спокійно й з гідністю відповів Тарзан. „Я це імя чув нераз", сказав шейк. „Так, мене знають всі Араби, що приходять сюди по рабів. А що тебе привело в мою країну?" — запитався він шейка.

„Ми прийшли сюди, щоб дістати слонову кість і вести мирну торговлю", говорив шейк, злегка усміхаючись собі в бороду. „Ти говориш неправду. Я бачу це по твоїй усмішці, яку ти хочеш заховати в бороді", відповів Тарзан. „Я бачив тут рабів, яких ви поробили собі з вільних тубильців. Отсі тубильці тут не з власного бажання. Ви їх примусом тримаєте та змушуєте служити собі". Після цих слів Тарзана шейк наблизився до нього, пронизуючи його своїми лукавими очима.